

VOORWOORD

HET BESTUUR van de Nederlandse Geologische Vereniging spreekt met genoegen haar waardering uit voor het enorme werk verricht door de leden van de Werkgroep Cephalopoden. Het idee om een publicatie ter hand te nemen waarin zichtbaar wordt gemaakt wat een groot aantal van haar leden in de loop der jaren op dit onderdeel met veel ambitie in en op onze bodem hebben gevonden verdient veel lof.

In het begin van de negentiger jaren ontmoette ik in de koffiekamer van het toenmalige Nationaal Natuurhistorisch Museum in Leiden dr. Cor Winkler Prins en dr. Philip (Flip) Hoedemaeker die mij adviseerden te specialiseren. De keuze viel niet op de specialiteit van Cor, brachiopoden, die moest je openzagen voor een goede determinatie, doch op ammonieten, het specialisme van Flip.

Begin 1993 ontstond bij mij het plan een ammonietenwerkgroep op te richten. Flip werd in de "koffiekamer" opnieuw door mij benaderd met de vraag of hij als adviseur wilde optreden. Na zijn "ja" verliep het tot stand komen van de werkgroep voorspoedig.

In Grondboor & Hamer no. 6 van het verenigingsjaar 1993 stond op 24 september de oprichting vermeld van de ammonietenwerkgroep welke naam later gewijzigd werd in Werkgroep Cephalopoden. Het doel was het zich bezighouden met alle aspecten van deze diergroep.

De mensen van het eerste uur waren dr. Philip Hoedemaeker (adviseur), George Brouwers, Jo Buijs, Jan Eberhard (overleden in 2000), dr. John Jagt en drs. Jaap Klein. In 1994 kwam dr. Hans van Diggelen er bij; hij overleed in 1998.

In 1995 traden toe Willem Bont en Nico Taverne, welke laatste in 2002 jammer genoeg moest afhaken. Ook Jaap Klein haakte af in 2002. In 1998 kwam dr. René Fraaije onze gelederen versterken, in 2002 Herman Akkerman en in 2004 dr. Eric Mulder. In 2007 werd drs. Adiël Klompmaker welkom geheten.

In 2001 gaf ik als portefeuillehouder PR in het hoofdbestuur de wens te kennen te komen tot een *Staringia* over ammonieten. Daarna kwam Herman Akkerman op het idee ons te beperken tot in Nederland gevonden Cephalopoden. Hij ontpopte zich als een welkome organisator; een reden te meer om hem nu zijn bijdrage aan dit voorwoord te laten leveren.

VRAAG JE Nederlandse fossielenverzamelaars of ze ook koppotigen of Cephalopoden in hun collectie hebben, wordt er misschien even geaarzeld. Informeer je echter naar ammonieten, goniatieten, belemnieten of een *Orthoceras*, is het antwoord direct en vaak bevestigend. In elke fossielenverzameling, particulier of museaal, zijn ze te vinden deze Cephalopoden. Vaak zijn ze van buiten onze landgrenzen, zelf verzameld of gekocht op een beurs, maar wie denkt dat ze in ons land niet te vinden zijn is niet goed geïnformeerd. In werkelijkheid bevat de Nederlandse bodem, weliswaar vaak goed verborgen, een schat aan deze fossielen. In de door ijs en water aangevoerde sedimenten die bijna geheel Nederland bedekken vinden we ze als zwerfsteenfossielen uit bijna alle windrichtingen en geologische perioden. In het oosten en zuiden dagzomen mariene afzettingen uit Trias, Jura en Krijt met goede vondstmogelijkheden en middels de Limburgse kolenmijnen is ook het Carboon met zijn goniatieten vertegenwoordigd.

Gevonden fossielen werden honderden jaren geleden ook al tentoongesteld in rariteitenkabinetten, de voorlopers van de huidige musea. Dankzij de geoloog Winand Staring kreeg de samenstelling van de Nederlandse bodem bekendheid, maar het waren verzamelaars en schrijvers als Heimans, Bernink, van der Lijn en Krul die bijna honderd jaar later de geologie en met name het verzamelen van fossielen populair maakten.

In 1946 werd de Nederlandse Geologische Vereniging opgericht met kort daarna afdelingen in heel het land.

Verzamelaars kregen contact met elkaar, organiseerden excursies en publiceerden in het verenigingstijdschrift *Grondboor & Hamer*. Het verzamelen van gesteenten en fossielen werd onder het motto "Als er wat te vinden is dan vinden we het", bijna een nationale hobby. Het zijn dan ook de verzamelaars die met hun vondsten een grote bijdrage hebben geleverd aan deze *Staringia*.

In het najaar van 2005 werd in Natura Docet in Denekamp de Cephalopodendag gehouden.

De uitgenodigde verzamelaars en musea brachten grote hoeveelheden ammonieten, goniatieten, nautiloïden en belemnieten mee, bijna allemaal van Nederlandse bodem. De uiteindelijke selectie van al dat moois door de leden van de Werkgroep Cephalopoden vormt de basis van deze *Staringia*. Ik wil dan ook iedereen die heeft meegewerkt aan de realisering van dit prachtige boek hartelijk danken.

George Brouwers

Herman Akkerman

Tekstfig. 3. Postzegel met speciaal sierveld Museum Natura Docet.